

Akiket áldozatává próbált tenni a rendszer

2007. March 05.

Igehirdetés Hajmáskér 2007. 02. 25.

Így szól hozzánk Istennek Igéje János evangéliumának 18. részéből, a 19-től a 27-ig terjedő versekből:

A főpap pedig tanítványai és tanítása felől kérdezte Jézust. Jézus így válaszolt neki: „Én nyilvánosan szóltam a világhoz: én mindig a zsinagógában és a templomban tanítottam, ahol a zsidók mindannyian összejönnek, titokban nem beszéltem semmit. Miért kérdezel engem? Kérdezd meg azokat, akik hallották, mit beszéltem nekik: íme, ők tudják, mit mondtam.” Amikor ezt mondta, az ott álló szolgák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt: „Így felelsz a főpaprak?” Mire Jézus így válaszolt neki: „Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?” Annás ezután elküldte őt megkötözve Kajafához, a főpaphoz. Simon Péter pedig ott állt, és melegegett. Ekkor így szóltak hozzá: „Nem az ő tanítványai közül való vagy te is?” Ő tagadta, és megint csak azt mondta: „Nem vagyok.” A főpap egyik szolgája, annak a rokona, akinek Péter levágta a fülét, így szólt: „Nem láttalak én téged velem együtt a kertben?” Péter ismét tagadta, és akkor nyomban megszólalt a kakas.

Kedves Testvéreim! Tegnap, amikor ezt az Igét, amely gyakorlatilag folytatása azoknak a Jánosi Igéknek, amelyekről eddig prédikáltam, először elolvastam arra készülve, hogy ma prédikálnom kell, és hogy mit is szeretnék mondani róla, végig gondoltam, nem is tudtam, hogy ilyen jeles nap van ma. Persze, ha jeles napnak lehet nevezni azt, amit ma reggel egy lelkész kollegám telefonhívása közölt velem, hogy: Tudod-e, hogy ma van a kommunizmus áldozatainak emléknapja? Mondtam, hogy nem tudtam, de mégis érdekes aktualitást ad, egy világi ünnep, egy előre kiválasztott Ige helyett.

Engedjétek meg azonban, hogy én mégsem a világi ünnepről beszéljek. Nem azokról a friss, néhány évtizedes sebekről kellene beszélnünk, amelyeknek egyik haszonélvezői, mások szenvedői voltak. Beszéljünk mi csak arról, hogyan viselkedett a hatalom Jézus idejében, hogyan próbálták Jézust először csapdába csalni, szembefordítani azzal a tömeggel, aki követni akarta Őt, majd erőszakos eszközökkel, hogyan hallgatatták el.

Mindannyian tudjuk, hogy a Gecsemáni kertben Jézust lefogták, és Jézus nem hagyta, hogy tanítványai harcoljanak érte, hanem hagyta azt, hogy megkötözzék és elvigyék a főpapok elé. Először Annához vitték, ahol a főpap elkezdte kérdegetni. Kérdezte arról, hogy vajon ki Ő, mi Ő, kik a tanítványai, miért hirdeti mindazt, amit Ő kijelentett, amiről a főpaprak információja van. Érdekes azonban, hogy Jézus ahelyett, hogy válaszolna, ahelyett, hogy elkezdene mentegődni, ahelyett, hogy talán próbálna valamiféle kibúvókat, enyhítő körülményeket keresni magának, mit mond? Azt, hogy: Én mindig a főtereken, én mindig a zsinagógákba beszéltem. Mindig több ezer vagy több száz emberhez próbáltam szólni egyszerre, nincs semmi titok abban, amit mondtam, miért engem kérdezel? Tudjátok, benne van Jézus válaszában az, hogy miért kérdezel tőlem ilyen, ott voltak a besúgóid, ott voltak az embereid, akik hallgattak, akik jegyzeteltek és elmondtak neked már mindent, ugyan már főpap, kit nézel te ostobának? Ne hogy azt hidd, hogy én nem tudom, hogy csupán egy koncepció per az, ami következik. Jézus közli Annás főpappal, közli, hogy tudja, miről van szó. Nem kell megfutni a tiszteletköröket, nem kell úgy csinálni, mintha bárki is hihetne egy pillanatig a zsidó főpap jó szándékának. Hogy milyen gyors erre a reakció, jól mutatja azt a történetet. Mi történik? Előbújik egy szolgál, egy kis pribék, és arcul üti Jézust. Igazat mondott, csak kimondta a véleményét, csak tiszta vizet próbált önteni a pohárba. Mi lett az eredmény? Egy pofon. Egy pofon, ami nem más, mint a nyílt, azonnali megtorlása Jézus igazságot kereső, és az igazságot nyíltan kimondó szavainak.

Tudjátok kétezer éve vagy talán előbb is, de a magyar nyelv is hűrcolja magában azt az ősi bölcsességet: Mondj igazat, betörök a fejed. S valójában, ha belegondolunk, a Krisztus igazságát hirdető, de az általános igazságot hirdető is tulajdonképpen azonnali jutalmazásként mindig ezt kapták a hatalomtól, a terrortól. Ezt kapták az első keresztények a római császároktól. Ezt kapták hitvalló őseink az akkor meglehetősen terrorisztikus eszközökkel kormányzó római katolikus egyháztól, mikor hitükért kiálltak. Aztán ezt kapták a forradalmárok '56-ban, ezt kapták sokan azóta is, akik ki merték mondani, hogyha valamivel nem értettek egyet, hogyha a hitük, az általuk megismert igazság fontosabb volt számukra, mint az egyezkedés, az alkudozás, a megmaradás.

Jézus szavai nem jelentenek mást Annás előtt, mint azt, hogy: Nem alkuszom, ismerjük egymást. Én tudom, te mit akarsz, elpusztítani engem. És mivel úgyis tudom a szándékod, hova menekülhetnék előled? Hogyan tagadhatnám meg az én mennyei Atyámat, hogyan tagadhatnám meg az igazságot, amiben hittem idáig, de hogy fogok én föladni bármit is. Te tudod, mit szóltam, tanúid vannak, százak állnak rendelkezésedre, hogy engem elveszítsenek. Tedd a dolgod és hagyj engem békén!

Tudjátok, kedves Testvéreim, ha az emberiségnek a kétezer éves történelmét nézzük, keresztényen hitvalló mártírjaink nagyon gyakran kényszerültek azt mondani: Tedd a dolgod és hagyj engem békén! Nem vonulok vissza, itt állok, másként nem tehetek, vállalom a szavaim, a cselekedeteim súlyát! Figyelj te hatalom, hiába akarsz elpusztítani engem, a testem megölheted, de a szellemem élni fog tovább!

Jézus üzenete ez, nem véletlenül csap le a szolgál, a pribék. Érez valamit abból, ami következni fog, és Annás főpap soha nem szennyezné be a kezét azzal, hogy megüsse Jézust. Annás soha nem adna arra lehetőséget, hogy őrá

ráfogják azt, hogy nyílt erőszakot alkalmazott Isten Fia ellen. Dehogy. Erre mindig is megvoltak a megfelelő emberek. Megvoltak a lelketlen gyilkosok, akik hol lándzsát, hol kardot, hol gumibotot, ki tudja hányféle eszközt használtak fel arra, – és használnak fel mind a mai napig arra – hogy befogják az emberek száját. S tudjátok, leginkább a hitvallókat teszik. Az emberek anyagi dolgokban olyan könnyen jutnak egyezségre, amikor a pénz dolgairól – a mammonról – van szó, mindenki könnyen enged. De amikor a hitvallásunk, az életünk alapja a tét, akkor vannak, vannak olyan Jézushoz hasonló emberek, az Isten elhívottai, akik nem engedik, hogy megfosszák őket legalább az igazságuktól, még ha az életük elveszik is.

És kedves Testvéreim, pontosan ezért Jézus nem áldozata a rendszernek. Pontosan ezért Jézus nem válik sem Annásnak, sem Kajafásnak áldozatává. Hiszen nem ad föl semmit önmagából, hiszen hűséges marad az Istenhez, hiszen hűséges marad önmagához. Az igazi áldozata a történetnek a katona, aki üt, és nem tud válaszolni Jézusnak. „Hogyha jól mondtam, akkor miért ütsz engem?” És a másik nagy áldozat Péter. Péter, aki melegszik Annás udvarán a szolgálk tűzénél. Aki ugyan elég bátor volt ahhoz, hogy kövesse Jézust, még be is megy a főpap házába, de aztán próbál eltűnni a tömegben. És a tömegben eltűnő Péternek egyszer csak fölteszik a kérdést: „Nem az Ő tanítványai közül való vagy?” És akkor siet mondani: „Nem vagyok!” Aztán még egyszer: „Nem láttalak Vele a kertben?” „Nem én, nem én voltam!” Illetve már az első pillanatban, amikor belép a házába, felteszi a kérdést neki a szolgálólány: „Nem ennek az embernek a tanítványai közül való vagy?” Kedves Testvéreim, a terror áldozata Péter. A terrornak és a hatalomnak ez az apostol az igazi áldozata. Aki önmagával kell, hogy meghasonuljon. Akinek a harmadik megtagadása után megszólal a kakas. Az ember, aki mindenáron menteni akarta az életét, és közben rájött, hogy az élete értelmét veszíti el, ha ezen az úton halad tovább.

Tudjátok, a mindenkori hatalomnak nem azok az igazi áldozatai, kik az igazságukért meghalnak, ma sem. Sem Irakban, sem Afganisztánban, sem a világ bármely országában. S az elmúlt 40 évben sem azok voltak az áldozatok, akiket kivégeztek, és hősként éleik tovább az embereknek a szívében. Az igazi áldozatok azok voltak, akik lehajtották a fejüket, akik nem mertek szólni, akik háromszor, harmincháromszor és háromezerharmincháromszor is megtagadták a mi Urunk Krisztust. Azok az igazi áldozatok, akik most sem mernek még felemelt fejjel járni, és kedves Testvéreim, hogy van ilyen, és az Isten embereit ma is megpróbálják elhallgattatni, senki nem titkolhatja, senki nem tagadhatja.

Én, 16 évesen, amikor még a Lovassy gimnázium padjait koptattam, találkoztam először azzal, hogy milyen érzés egyik nap megvallani, hogy keresztyén vagyok, másnap kettést kapni oroszból. Egy diák számára ez az áldozatnak lenni, egy örök emlék, cipeli magával, amíg él.

Fodor Balázs római katolikus plébános atyának nem véletlenül olyan elkeseredetten harcosak néha a beszédei. Ti nem tudjátok, de nekem mesélte, hogy Lentiben, amikor kiskatona volt, elétették a papírt: Fodor elvtárs, írja alá, hogy buzi, vagy ha nem, elterjesztjük magáról.

Tizen-huszon éves emberek, akiket áldozatává próbált tenni a rendszer. Ha aláírta azért, ha nem azért, mert nem tudunk megszabadulni ettől a tehertől.

Nem ott vannak az áldozatok a fejfák alatt, az áldozatai minden egyes hatalmi rendszernek azok, akik utólag is cipelik magukkal a haragot, az elkeseredettséget, a gyűlöletet, vagy önmaguk, vagy az őket elárulók ellen. Kedves Testvéreim, bizony-bizony ha azokra kell emlékezni, hogy kik az igazán fájdalmas veszteségek, akkor én úgy gondolom, azok, akiknek itt kéne ülni mellettünk a padokban, itt kéne lenni közöttünk, és még sincsenek itt. Mert valamit megváltoztatott az életükön az elmúlt néhány évtized, és nehogy azt higgyük, hogy csak annak a 40 évnek lesznek áldozatai, nem, ennek a 16-nak is már vannak. Nehogy azt higgyétek, hogy csak a nyílt terrornak vannak áldozatai, nem csak Annásnak, Kajafásnak, Pilátusnak lesznek áldozatai. Nem-nem. Az a 12 tanítvány, az a sok száz követő, akiknek meg kellett hasonlani saját zsidó, izraelita vallásukkal, vagy éppen a római vallással vagy a göröggel. Kicsit minden áldozatok. És ezeket az áldozatokat, ezeket mégsem siratja senki. Ezeket a valódi áldozatokat gyakran úgy tekintjük, mintha nem is lennének.

Kedves Testvéreim, Péternek szerencséje volt, mert Péternek a kakasszó csupán az utolsó figyelmeztetés volt, ahonnan még vissza lehetett térni. Mert Péter nem a tanítványok körében, Péter nem a nagyvilág előtt, hanem a főpap zárt villájában, palotájában, házában tagadta meg háromszor a Krisztust. Az ellenség barlangjában, ahogy szeretnénk mondani. Pedig hát kedves Testvéreim, csak Annás gondolta, hogy neki ellensége Jézus, csak Kajafás gondolta azt, hogy neki el kell pusztítania. Jézus nyíltan hirdetett igazsága jött volna a főpapért, jött volna minden zsidóért, jönne értünk és minden emberért ebben a világban ma is, mégis a világ egyik fele úgy gondolja, hogy Isten Igéje, Krisztus, az Ő egyháza neki ellensége. Nem tudni, miért. Hiszen mi nyíltan hirdetjük, tereken és zsinagógákban azt, hogy miben hiszünk, hogy mit követel tőlünk a Krisztus, hogy nem háborúzni jöttünk, hanem jobba tenni a világot, hogy megváltani szeretné Krisztus ma is az emberiséget, és nem elhallgattatni. Persze Isten Igéjének hirdetői ma is csak kinyitni szeretnék az emberek szemét, s nem befogni a száját. Tudjátok, amikor Jézust elviszik megkötözve Kajafához, Péter megijed. Megijed attól, hogy őt is össze fogják kötözni, és őt is elviszik, és őt is keresztre feszítik. De amikor rájött arra, hogy Jézus nélkül nem ér semmit az élete, hogy a Mester látta, hogy ő milyen, és megszólalt az a kakas, akkor kezdődött ennek az apostolnak az igazi élete. Mert akkor jött rá arra, hogy Krisztus nélkül minden szemét, mindent ki lehet dobni, mert akkor jött rá, hogy tetszik, nem tetszik a világnak vagy két pólusa van, az egyik féli és szolgálja az Isten, a másik megpróbálja elhallgattatni. És mindenki, aki elhallgattatni próbálja, vagy időközben félelemből vagy bármilyen másból az Isten szolgálk közül átáll a másik oldalra, az lesz az áldozat. Igazi áldozata a hatalomnak, a terrornak – legyen az vörös vagy fehér, legyen az gazdasági vagy fegyveres terror –, és csak azok tudnak nyerni, és csak azok lesznek az élet ajándékának méltó örökösei, akik kitartanak, akik bukásaik után felállnak, és ráébrednek arra, hogy egyedül a

Krisztus és az Ő követése hozhatja el mindannyiunknak az örök életet, a békességet, a hitet, a szeretetet, és csak Neki engedelmeskedve érhetjük el azt a sokak által vágyott jobb és szebb világot, melyet hiszem, mindannyian akarunk, de mégis gyakran gyengék vagyunk ahhoz, hogy tegyünk is érte. Ámen.

Mennyei édes Atyánk! Te látod a mi életünket, a mi hitetlenségünket, a mi kérdéseinket. Te tudod jól, hogy mi oly gyakran eltántorodunk a Te szent Fiadnak útjáról. Épp ezért kérünk, fogj minket még szorosabban, add, hogy még jobban átérezzük, milyen is, amikor karodba zársz minket, amikor tenyereden hordasz, s amikor nem az a fontos, hogy mi lesz velünk itt, holnap, hanem az, hogy tudunk-e ma hitet tenni a Te szent Fiad mellett. Ó Urunk, add, hogy a folyamatos hitvallás, a kitartás a Krisztus mellett fontosabb legyen számunkra, mint bármi más az életben, hogy tudjuk elhinni, elég nekünk a Te kegyelmed, s meglássuk azt, nem azok a vesztesek, akik elbuknak egy ügy szolgálatában, hanem azok, akik gyengék tenni azért, amiben hisznek. Mindenség Istene, épp ezért kérünk, erősíts minket napról napra hittel, lélekkel, s töltsd el a Te véghetetlen szeretetteddel a mi lelkünket, hogy ne valami ellen küzdve teljenek el életünk napjai, hanem valamiért, a Te országodért, és a Te szent Fiadért való szüntelen munkálkodásban. Mindenség Istene áldj meg minket, hogy mi is áldássá lehessünk e világ számára. Adj erőt, hogy tudjunk ragaszkodni az igazsághoz, s adj hitet, hogy ki is tudjuk mondani azt mindenkoron. Mennyei Atyánk áldj meg minket, s add, hogy azok is érezhessék a Te szeretettedet, akik most nincsenek közöttünk, akiket munkájuk, kötelességük, betegségük vagy bármi más ok elszólított e gyülekezetből. Urunk, Te adj gyógyulást a test és a lélek betegségeiben szenvedőknek, Te adj megtérést a Tőled elvezető úton járóknak, Te adj hitet minden embernek, aki kétségekkel küzd, és Te taníts minket imádkozni úgy, ahogy a Te szeretett Fiad, a mi Megváltó Krisztusunk tanított, ekképpen:

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy! Szenteltessék meg a Te neved. Jöjjön el a Te országod. Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek. És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól. Mert Tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké. Ámen.

Istennek, a mi Atyánknak szeretete, az Ő szent Fiának, a Krisztusnak kegyelme és a Szentlélek gondviselő közössége legyen és maradjon mindenkor mivélünk. Ámen.